

UNIwersYTET
Andrzeja Frycza Modrzewskiego
w Krakowie

Collegium Medicum Wydział Lekarski

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa kierunku: Kierunek lekarski
Poziom: Studia jednolite magisterskie
Forma: Studia stacjonarne
Rok akademicki: 2024/2025
Język studiów: polski

MEDYCYNĄ RODZINNA	
NAZWA PRZEDMIOTU	Medycyna rodzinna
LICZBA PUNKTÓW ECTS	7
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	dr n. med. Anna Krztoń-Królewiecka lek. Klaudia Bolsęga lek. Karolina Cieślík lek. Jakub Drożdż lek. Kinga Gajdzińska-Ożóg lek. Marlena Gronau-Dziurkowska lek. Kamila Kardel lek. Dorota Nastalek-Sadzik lek. Marcin Obodziński lek. Łukasz Reczek lek. Małgorzata Urbaniec lek. Karolina Ziełńska
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	dr n. med. Anna Krztoń-Królewiecka
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	28 godz.
ĆWICZENIA	4 godz.
SEMINARIUM	98 godz.
CELE PRZEDMIOTU	

MEDYCYNĄ RODZINNA

CEL 1	Student zapozna się z priorytetami Medycyny Rodzinnej, rolą Lekarza Rodzinnego oraz miejscu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w systemie ochrony zdrowia w Polsce i Europie. Pozna różnice potrzeb oraz obrazu klinicznego pacjentów Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Lecznictwa Zamkniętego oraz Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej.
CEL 2	Dodatkowym celem przedmiotu jest umożliwienie studentom powtórzenia najważniejszych i najczęstszych jednostek chorobowych (ze wszystkich działów medycyny) z jakimi styka się lekarz rodzinny.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

MW1	Wiedza: zna epidemiologię zarażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania.
MW2	Wiedza: zna wpływ abiotycznych i biotycznych (wirusy, bakterie) czynników środowiska na organizm i populację oraz drogi ich wnikania do organizmu człowieka; opisuje konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki.
MW3	Wiedza: zna podstawy dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego.
MW4	Wiedza: wymienia regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego, podaje obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzania zgonu.
MW5	Wiedza: przedstawia formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza rodzinnego w rozpoznawaniu przemocy.
MW6	Wiedza: wyjaśnia znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem.
MW7	Wiedza: opisuje psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej.
MW8	Wiedza: omawia funkcjonowanie instytucji medycznych oraz społeczną rolę lekarza.
MW9	Wiedza: wyjaśnia podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie.

MEDYCYNĄ RODZINNA

MW10	Wiedza: przedstawia rolę rodziny w procesie leczenia.
MW11	Wiedza: przedstawia problematykę adaptacji do choroby jako sytuacji trudnej, etapów przystosowania do zagrażających wydarzeń i potrzeb pacjentów, umierania i procesu żałoby rodziny.
MW12	Wiedza: wyjaśnia rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz rozpoznaje mechanizmy radzenia sobie ze stresem.
MW13	Wiedza: opisuje mechanizmy oraz cele i sposoby leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych.
MW14	Wiedza: wyjaśnia problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych.
MW15	Wiedza: zna zasady altruizmu i odpowiedzialności klinicznej i ma świadomość zasad funkcjonowania zespołu terapeutycznego.
MW16	Wiedza: zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego.
MW17	Wiedza: omawia zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, zasady szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka.
MW18	Wiedza: wyjaśnia zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci.
MW19	Wiedza: zna najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci, oraz zasady postępowania w tych sytuacjach.
MW20	Wiedza: opisuje i rozumie przebieg oraz objawy procesu starzenia się a także zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w wieku podeszłym.
MW21	Wiedza: wymienia podstawowe zasady farmakoterapii chorób w wieku podeszłym.
MW22	Wiedza: podaje zagrożenia związane z hospitalizacją ludzi w podeszłym wieku.
MW23	Wiedza: wyjaśnia podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej.

MEDYCYNA RODZINNA

MW24	Wiedza: zna i potrafi rozróżnić podstawowe zespoły objawów neurologicznych.
MW25	Wiedza: omawia przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego.
MW26	Wiedza: przedstawia symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych oraz zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych.
MW27	Wiedza: podaje zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych psychiatrii.
MW28	Wiedza: zna specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci i młodzieży oraz w okresie starości.
MW29	Wiedza: wskazuje przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego.
MW30	Wiedza: wskazuje uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka.
MW31	Wiedza: omawia podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii.
MW32	Wiedza: wyjaśnia zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym.
MW33	Wiedza: podaje zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego.
MW34	Wiedza: wyjaśnia pojęcie kalectwa, inwalidztwa i niepełnosprawności.
MW35	Wiedza: omawia przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych.
MW36	Wiedza: omawia przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego.

MEDYCYNĄ RODZINNA

MW37	Wiedza: zna rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej oraz zasady pobierania materiału do badań.
MU1	Umiejętności: przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym.
MU2	Umiejętności: przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną.
MU3	Umiejętności: przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
MU4	Umiejętności: przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku.
MU5	Umiejętności: ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta.
MU6	Umiejętności: rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia.
MU7	Umiejętności: rozpoznaje stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek.
MU8	Umiejętności: planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne.
MU9	Umiejętności: przeprowadza analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi.
MU10	Umiejętności: proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej.
MU11	Umiejętności: rozpoznaje objawy lekozależności i proponuje postępowanie lecznicze.
MU12	Umiejętności: kwalifikuje pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego.
MU13	Umiejętności: dokonuje oceny funkcjonalnej pacjenta niepełnosprawnego.
MU14	Umiejętności: stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego).
MU15	Umiejętności: planuje postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi.

MEDYCYNA RODZINNA

MU16	Umiejętności: kwalifikuje pacjenta do szczepień.
MU17	Umiejętności: pobiera materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej.
MU18	Umiejętności: potrafi wykonać podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym wykonywanie iniekcji, zaopatrywanie ran, podstawowego badania laryngologicznego w zakresie ucha, nosa, gardła, krtani.
MU19	Umiejętności: planuje konsultacje specjalistyczne.
MU20	Umiejętności: ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki.
MU21	Umiejętności: prowadzi dokumentację medyczną pacjenta.
MU22	Umiejętności: wykonuje podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udziela pierwszej pomocy.
MU23	Umiejętności: rozpoznaje rozpoczynający się poród oraz nieprawidłowy czas jego trwania.
MU24	Umiejętności: rozpoznaje stany okulistyczne wymagające natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udziela wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka.
MU25	Umiejętności: ocenia stan chorego nieprzytomnego i określa zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi skalami punktowymi.
MU26	Umiejętności: rozpoznaje objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego.
MU27	Umiejętności: wyjaśnia osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń.
MU28	Umiejętności: stosuje w praktyce regulacje prawne dotyczące wydawania zaświadczeń lekarskich na potrzeby pacjentów, ich rodzin oraz instytucji zewnętrznych.
MU29	Umiejętności: podczas badania dziecka rozpoznaje zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka.
MU30	Umiejętności: potrafi motywować pacjentów do prozdrowotnych zachowań.

MEDYCYNĄ RODZINNA

MU31	Umiejętności: interpretuje wyniki badań mikrobiologicznych.
MU32	Umiejętności: demonstruje sposoby informowania pacjenta o niepomyślnym rokowaniu.
MK1	Kompetencje społeczne: przestrzega wzorców etycznych w działaniach zawodowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę w zakresie: nauk behawioralnych i społecznych, nauk klinicznych niezabiegowych i zabiegowych.

TREŚCI PROGRAMOWE

SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH

WYKŁAD 1	Wprowadzenie do Medycyny Rodzinnej. Podstawowa opieka zdrowotna.
WYKŁAD 2	Dziecko chore w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
WYKŁAD 3	Dziecko zdrowe w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
WYKŁAD 4	Szczepienia.
WYKŁAD 5	Pacjent w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Najczęstsze ostre powody korzystania z opieki lekarza rodzinnego. Część I.
WYKŁAD 6	Pacjent w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Najczęstsze ostre powody korzystania z opieki lekarza rodzinnego. Część II.
WYKŁAD 7	Pacjent z chorobą przewlekłą w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Część I.
WYKŁAD 8	Pacjent z chorobą przewlekłą w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Część II.
WYKŁAD 9	Starzenie się społeczeństw. Opieka nad osobą w podeszłym wieku. Choroby wieku podeszłego wyzwaniem dla lekarza rodzinnego.
WYKŁAD 10	Promocja zdrowia oraz profilaktyka chorób - możliwości realizacji w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
WYKŁAD 11	Ostre i przewlekłe schorzenia skóry w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
WYKŁAD 12	Symptomatologia zaburzeń psychicznych. Uzależnienia.
WYKŁAD 13	Przemoc domowa. Współpraca lekarza rodzinnego z pomocą społeczną.

MEDYCINA RODZINNA

WYKŁAD 14	Stany nagłe w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
KONWERSATORIUM 1	Principia medycyny rodzinnej.
KONWERSATORIUM 2	Relacja lekarz rodzinny-pacjent.
ĆWICZENIE 1	Przychodnia podstawowej opieki zdrowotnej – zasady funkcjonowania, regulacje prawne, personel, wyposażenie, godziny otwarcia, nocna i świąteczna opieka lekarska. Zasady orzekania o niezdolności do pracy, wydawania zaświadczeń o stanie zdrowia. Regulacje prawne dotyczące wystawiania recept i zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne. Refundacja leków. Zasady wystawiania skierowań pacjenta do innych podmiotów ochrony zdrowia (np. do poradni specjalistycznej, szpitala, sanatorium).
ĆWICZENIE 2	Pacjent dorosły z infekcją dróg oddechowych w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Dziecko z infekcją dróg oddechowych w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Wykonywanie podstawowego badania laryngologicznego ucha, nosa, gardła, krtani, osłuchiwanie serca i płuc.
ĆWICZENIE 3	Pacjent z bólem kręgosłupa w Gabinetce Lekarza Rodzinnego.
ĆWICZENIE 4	Dziecko zdrowe w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Wizyta patronażowa. Bilanse zdrowia niemowląt, dzieci i młodzieży.
ĆWICZENIE 5	Kwalifikacja do szczepień ochronnych. Program Szczepień Ochronnych. Organizacja punktu szczepień.
ĆWICZENIE 6	Dziecko chore w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Badanie fizykalne dziecka w każdym wieku. Relacja lekarz rodzinny - rodzic - dziecko. Komunikacja z pacjentem - dzieckiem i jego rodzicami.
ĆWICZENIE 7	Pacjent w podeszłym wieku w Gabinetce Lekarza Rodzinnego. Całościowa ocena geriatryczna.
ĆWICZENIE 8	Wizyta domowa. Rola pielęgniarki środowiskowej i pielęgniarki opieki długoterminowej. Ocena odleżyn. Skala Barthel. Zasady kierowania do domu pomocy społecznej i zakładu opiekuńczo-leczniczego. Zasady stwierdzania zgonu i wystawiania karty zgonu.
ĆWICZENIE 9	Wykonywanie podstawowych procedur: pomiar parametrów życiowych (tętno, częstość oddechów, temperatura ciała, ciśnienie tętnicze, saturacja), pomiar glikemii glukometrem, ekg spoczynkowe, cewnikowanie, zmiana opatrunku, iniekcje domięśniowe, płukanie uszu, ściąganie szwów.

MEDYCYNA RODZINNA

ĆWICZENIE 10	Badania dodatkowe w praktyce Lekarza Rodzinnego. Ocena i interpretacja prawidłowych wyników badań dodatkowych oraz odchyleń od normy, w tym badań obrazowych.
ĆWICZENIE 11	Komunikacja lekarza z pacjentem. Aspekt wieku, rozumienia problemów, więź - szacunek - zaufanie, "trudny" pacjent. Ćwiczenie i doskonalenie technik komunikacji z pacjentem. Ćwiczenia praktyczne w zakresie motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań, wyjaśniania pacjentom ich podstawowych uprawnień.
ĆWICZENIE 12	Stan nagły w Gabinetce Lekarza Rodzinnego: pacjent z nadciśnieniem złośliwym. Zasady postępowania z pacjentem z nadciśnieniem.
ĆWICZENIE 13	Programy profilaktyczne w Gabinetce Lekarza Rodzinnego
ĆWICZENIE 14	Wielochorobowość. Polipragmazja. Opieka nad pacjentem po wypisie ze szpitala.

METODY DYDAKTYCZNE

	Wykłady Konwersatoria Ćwiczenia kliniczne w Gabinetce Lekarza Rodzinnego
--	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA

GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	130 godzin
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć 30 godzin Przygotowanie do egzaminu 50 godzin
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	210 godzin

REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA

1. Zajęcia dydaktyczne z medycyny rodzinnej obejmują wykłady, konwersatoria oraz ćwiczenia, odbywające się zgodnie z ustalonym harmonogramem.
2. Student zobowiązany jest do uczestniczenia w zajęciach z grupą studencką, do której został przydzielony. Ewentualne zmiany grupy przez studentów mogą być dokonywane za zgodą dziekana i adiunkta dydaktycznego odpowiedzialnego za proces dydaktyczny.
3. Udział we wszystkich wykładach, konwersatoriach i ćwiczeniach jest obowiązkowy.

MEDYCYNĄ RODZINNA

4. W przypadku nieobecności ewentualne odrabianie zajęć praktycznych możliwe jest tylko po wcześniejszym ustaleniu z prowadzącym ćwiczenia oraz za zgodą adiunkta dydaktycznego odpowiedzialnego za proces dydaktyczny.

5. Ćwiczenia z medycyny rodzinnej odbywają się w formie 14-dniowych bloków, w trakcie których studenci w 2 lub 3-osobowych grupach towarzyszą lekarzowi rodzinemu - prowadzącemu ćwiczenia w pracy w przychodni. Zajęcia odbywają się w godzinach 8.00-13.15 lub 12.45-18.00 – godziny zajęć oraz wymogi związane z ubiorem wskazuje prowadzący ćwiczenia w danej praktyce. Studenci mają obowiązek kontaktu z prowadzącym ćwiczenia przed rozpoczęciem ćwiczeń.

6. Na ćwiczenia każdy student przynosi własny stetoskop, maskę i rękawiczki jednorazowe.

7. W miejscach odbywania zajęć praktycznych z przedmiotu (Praktyki Lekarzy Rodzinnych) należy utrzymywać porządek i czystość oraz zachować ciszę. W trakcie trwania zajęć zabrania się spożywania posiłków. Telefony komórkowe powinny być wyciszone.

8. Warunkiem zaliczenia zajęć z medycyny rodzinnej jest obecność na wszystkich przewidzianych harmonogramem zajęciach, wykazania się na zajęciach umiejętnościami praktycznymi i odpowiednią postawą etyczną oraz poprawna odpowiedź na 3 z 5 zadań kolokwium zaliczeniowego przeprowadzanego na koniec bloku ćwiczeniowego.

9. Egzamin z medycyny rodzinnej obejmuje zagadnienia przewidziane w programie studiów zawarte w treści wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń oraz wymienionej w Karcie Przedmiotu literatury.

10. Do egzaminu z przedmiotu dopuszczeni są studenci, którzy uzyskali zaliczenie. Egzamin w I terminie przeprowadzany jest jako test jednokrotnego wyboru składający się z 50 pytań. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% odpowiedzi prawidłowych (30 punktów). Egzamin w II terminie jest egzaminem ustnym składającym się z 3 pytań.

METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW

W ZAKRESIE WIEDZY	Egzamin pisemny – test jednokrotnego wyboru
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	Demonstracja umiejętności w trakcie ćwiczeń w Gabinetce Lekarza Rodzinnego
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Obserwacja studenta w trakcie ćwiczeń w Gabinetce Lekarza Rodzinnego
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	Dyskusja w trakcie ćwiczeń w Gabinetce Lekarza Rodzinnego Kolokwium w formie pisemnej
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Termin I: Egzamin pisemny – test jednokrotnego wyboru składający się z 50 pytań Termin II: Egzamin ustny składający się z 3 pytań

KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ

NA OCENĘ 3,0	student uzyskał 60-69% punktów z egzaminu pisemnego
NA OCENĘ 3,5	student uzyskał 70-76% punktów z egzaminu pisemnego

MEDYCYNĄ RODZINNA

NA OCENĘ 4,0	student uzyskał 77-84% punktów z egzaminu pisemnego
NA OCENĘ 4,5	student uzyskał 85-90% punktów z egzaminu pisemnego
NA OCENĘ 5,0	student uzyskał 91-100% punktów z egzaminu pisemnego

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

[1] B. Latkowski , M. Godycki-Ćwirko , W. Lukas: Medycyna rodzinna. Wydanie III. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2017.

[2] Rekomendacje postępowania w pozaszpitalnych zakażeniach układu oddechowego. 2016, dostępne on-line: <http://antybiotyki.edu.pl/wp-content/uploads/Rekomendacje/Rekomendacje2016.pdf>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

[1] A. Windak, S. Chlabicz, A. Mastalerz-Migas: Medycyna rodzinna - Podręcznik dla lekarzy i studentów. Termedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2015.

[2] A. Oblacińska, M. Jodkowska, P. Sawiec: ABC bilansów zdrowia dziecka. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.